

зації, тобто це продаж активів, які в подальшому стають позабалансовим ресурсом.

Отже, залежно від того, які завдання ставить перед собою банківська установа або яких проблем вона хоче уникнути, є можливість вибору певного виду сек'юритизації. Традиційна сек'юритизація дозволяє позбутися активів, які обтяжують баланс, або так званих «брудних активів», що дозволить покращити ресурсну базу та нормативи. Синтетична сек'юритизація є одним із ефективних методів управління кредитним ризиком.

Сек'юритизація як інноваційний фінансовий інструмент є просто необхідна, тому її розвиток буде продовжуватись, періодично зменшуючи темп лише на етапі «падіння» фондового ринку та при зростанні процентних ставок.

Література

1. «Международная конвергенция измерения капитала и стандартов капитала: новые подходы» (Базель II) [Електронний ресурс] // <http://www.cbr.ru/today/PK/print.asp?file=Basel.htm>

2. *Бэр Ханс Питер*. Секьюритизация активов: секьюритизация финансовых активов — инновационная техника финансирования банков. — М.: ООО «Волтерс Клувер», 2006. — 578 с.

УДК 35. 073. 513

Г. Ю. Жолнерчик, здобувач, асистент
кафедри фінансів підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІЗИНГОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Більшість українських лізингових компаній фінансують свої операції через позики комерційних банків, у той же час використовуючи власний капітал, а також авансові платежі, що здійснюються лізингоодержувачами. За офіційними даними веб-сайту НБУ 87 % лізингових компаній використовували позики комерційних банків-резидентів, 63 % — використовували власний капітал, 10 % — позикові кошти від банків — нерезидентів, 7 % — позикові кошти міжнародних фінансових організацій (МФК, ЄБРР), ще 7 % — товарні кредити виробників-постачальників, 7 % використовували державні бюджетні фонди і лише 1—2 % авансові платежі лізингоодержувачів [1]. Частина лізингових

компаній використовує різні джерела фінансування в залежності від їх доступності та ефективності. Особливості джерел фінансування впливають на ефективність лізингових інвестицій, адже лізингоодержувач отримує обладнання, виготовлене або придбане лізингодавцем та усі ризики втрат та винагород, що пов'язані з правом користування та володіння об'єктом лізингу. Середній розмір авансового платежу лізинговим компаніям в Україні становив приблизно 22 % вартості взятого в лізинг обладнання (відсоток коливається у межах від 15 % до 30 %). Для хеджування ризиків невиконання зобов'язань лізингоодержувачем лізингові компанії встановлюють іноді додаткову суму сплати коштів для лізингоодержувача. Але не всі лізингові операції можуть вкладатись у такий розмір лізингових платежів, оскільки вони залежать від вартості лізингових угод, періоду окупності лізингових інвестицій та фінансового стану лізингоодержувача. Тому необхідно більш глибоко обґрунтувати лізингові платежі, які є показником ефективності лізингових інвестицій.

На наш погляд, необхідно визначити кількісну залежність між часткою сплати коштів по лізингу на певний період часу та основними чинниками, що впливають на цю частку.

До них можна віднести:

- вартість лізингових угод;
- термін окупності лізингових інвестицій;
- коефіцієнт Бівера.

Зауважимо, що коефіцієнт Бівера є важливим показником фінансового стану підприємства — лізингоодержувача і розраховується так:

$$K_B = \frac{ЧП + A}{З}, \quad (1)$$

де ЧП — чистий прибуток;

А — амортизація;

З — зобов'язання.

Коефіцієнт Бівера характеризує частку власних коштів, яка може бути спрямована на покриття зобов'язань або на розвиток своєї діяльності. Врахування його при визначенні частки сплати коштів може значно знизити ризики невиконання зобов'язань або оцінити ризики несвоєчасної сплати і врахувати їх у лізингових угодах. Перші два чинники — вартість лізингових угод та термін окупності лізингових інвестицій є обов'язковими показниками лізингових угод, які стосуються як лізингових компаній, так і лізингоодержувачів. Визначення впливу їх на частку сплати коштів

по лізингу дозволить отримати характеристики граничних змін ефективності лізингових інвестицій для певних контрактів.

Залежність, про яку йде мова, може бути кількісно оцінена на основі побудови економетричної моделі. Існує велика множина типів економетричних моделей, специфіка яких зумовлена наявною інформацією, структурою взаємозв'язків інформації, призначенням моделі.

При побудові економетричної моделі ми припускаємо лінійний характер зв'язків. Подальша оцінка якості побудованих моделей і аналіз застосування їх на практиці дозволять визначити ступінь адекватності цього припущення. У матричному вигляді економетрична модель запишеться так:

$$Y = \beta * X + u, \quad (2)$$

де Y — вектор частки коштів, які необхідно сплатити по лізингу за певний термін часу, залежна змінна;

X — матриця пояснювальних змінних моделі, яка включає такі показники:

- вартість лізингових угод;
- термін окупності лізингових інвестицій;
- коефіцієнт Бівера;

u — вектор стохастичної складової, яка акумулює у собі вплив усіх випадкових чинників;

β — вектор параметрів моделі.

Оскільки економетрична модель будується на основі вибіркової сукупності спостережень і адекватність моделі залежить від якості і кількості вихідної сукупності спостережень, то питанням формування такої сукупності необхідно приділяти велику увагу. Особливо гостро стоїть проблема формування вихідної сукупності спостережень на основі лізингових угод щодо інвестування. Адже, очевидно, що економетрична модель повинна бути побудована на період реалізації лізингових умов, тобто на майбутній період.

Література

1. Електронний ресурс Національного банку України <http://www.bank.gov.ua/>
2. Експрес результати дослідження ринку лізингу України. 2008 рік. — електронний ресурс www.leasing.org.ua/files//Survey_ukr.doc
3. *Наконечний С. І., Терещенко Т. О., Романюк Т. П.* Економетрія. — К.: КНЕУ, 2006. — 528 с.